

‘Sluit nabestaanden met dementie niet buiten bij afscheid nemen’

Geregeld maakt uitvaartondernemster Claudia van Haeff mee dat nabestaanden een naaste met dementie proberen af te schermen van het leed dat een afscheid van een dierbare mogelijk oproept. “Natuurlijk doen zij dat met de beste bedoelingen. Maar vraag jezelf eens af hoe jij het zou vinden als je werd buitengesloten bij het afscheid van bijvoorbeeld je partner.”

Tekst: John Huijs
Beeld: Margreet Schouren

Vanuit Venlo werkt Claudia van Haeff al een aantal jaren in de uitvaartbranche, eerst voor een landelijke uitvaartorganisatie en sinds twee jaar voor haar eigen uitvaartbedrijf Voor Altijd Bijzonder. Zoals veel vakgenoten doet Claudia haar best om maatwerk te leveren. Maar zij probeert daarin nét een stapje verder te gaan, bijvoorbeeld door zich te specialiseren in uitvaarten waarbij kinderen of mensen met een verstandelijke beperking betrokken zijn.

Emoties

“Tegen die achtergrond ben ik me ook gaan verdiepen in dementievriendelijke uitvaarten en sinds kort heb ik de licentie Dementievriendelijke Uitvaartzorg.

Uit onderzoek blijkt dat mensen met dementie tot het laatst hun emoties houden en ook emoties van anderen blijven oppikken. Ook als hun niets wordt verteld, merken ze aan hun omgeving dat er iets aan de hand is wanneer een naaste komt te overlijden. Daarom vind ik dat je nabestaanden met dementie altijd op de een of andere manier bij het afscheid moet proberen te betrekken.”

De vraag ‘hoe dan?’ is volgens Claudia lastig in algemene zin te beantwoorden. “Dat hangt in de eerste plaats af van het niveau van de persoon met dementie, maar ook van wat de overige nabestaanden aankunnen. Als je aan kinderen van een moeder

met dementie vraagt of zij betrokken moet worden bij het afscheid van hun vader is hun eerste reactie vaak: ‘daar is ze te slecht voor’ en ‘dat kunnen we er nu niet bij hebben.’ Maar er is altijd wel iets dat wél kan. Daar ga ik samen met de familie naar op zoek. We overleggen wat het beste moment en de beste manier is om iemand met dementie te vertellen dat een dierbare is overleden.

We bekijken of het mogelijk is om de persoon met dementie de uitvaartdienst te laten bijwonen. Je kunt bijvoorbeeld vooraf iemand vragen om de demente vader of moeder naar buiten te begeleiden als het hem of haar – of een van de andere nabestaan-

den – toch te veel wordt. Of je kunt daags tevoren een kort afscheid in intieme kring organiseren waar de persoon met dementie wél bij kan zijn. Zo zijn er legio mogelijkheden.”

Communicatie

“Het draait vooral om communicatie. Spreek uit wat je wel en niet wilt en aankunt. Waar ben je bang voor? En begin daar op tijd mee. Iemand met dementie heeft ook het recht om afscheid te nemen. Zelfs als het geestelijk vermogen van de betrokkene beperkt is, zijn er nog manieren om hem of haar een aandeel in het afscheid te geven. Al is het maar door te helpen met het uitzoeken van een kledingstuk, een foto of een bloem.”

Claudia van Haeff